

V Bruseli 26. júna 2026
(OR. en)

11234/26

FIN 984

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	26. júna 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 344 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolútoría za rozpočtový rok 2023

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 344 final.

Príloha: COM(2026) 344 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 6. 2026
COM(2026) 344 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolútoría za rozpočtový rok 2023

**Správa o opatreniach prijatých v nadväznosti na požiadavky Európskeho
parlamentu uvedené v jeho uzneseniach o udelení absolútoría a na
požiadavky Rady uvedené v jej odporúčaní na udelenie absolútoría za
rozpočtový rok 2024**

Obsah

1.	Úvod	1
2.	Ciele rozpočtu sa plnili	1
3.	Ochrana finančných záujmov EÚ	4
4.	Transparentnosť	11
5.	Udržateľnosť dlhovej služby	14
6.	Výhľad do budúcnosti	14

1. Úvod

Dňa 29. apríla 2026 udelil Európsky parlament Komisii v nadväznosti na odporúčanie Rady absolútorium za plnenie rozpočtu EÚ v roku 2024.

Táto správa obsahuje zhrnutie hlavných opatrení, ktoré Komisia prijala v reakcii na hlavné požiadavky zo strany: i) Európskeho parlamentu uvedené v jeho uznesení o udelení absolútoría¹ a ii) Rady uvedené v jej odporúčaní na udelenie absolútoría². Komisia odpovie na konkrétne požiadavky neskôr v tomto roku.

2. Ciele rozpočtu sa plnili

V roku 2024 zohrával rozpočet EÚ kľúčovú úlohu pri napĺňaní politických priorít EÚ. Ako sa uvádza vo *Výročnej správe o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – rozpočtový rok 2024*³, rozpočet EÚ prispel k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, k podpore poľnohospodárov a k zlepšeniu produktivity poľnohospodárstva. Podporila sa ním zelená i digitálna transformácia a posilnenie vonkajších hraníc a obranných spôsobilostí EÚ, prispelo sa k riešeniu migračných tlakov, poskytla sa neochvejná podpora Ukrajine a EÚ mohla vďaka nemu reagovať na humanitárnu krízu na Blízkom východe.

Rozpočet EÚ zohrával kľúčovú úlohu pri zvyšovaní konkurencieschopnosti EÚ, posilňovaní hospodárskej bezpečnosti (napr. prostredníctvom investícií do čistých technológií, ľudského kapitálu a cezhraničnej infraštruktúry na posilnenie regionálneho rozvoja a jednotného trhu) a podpore strategických partnerstiev EÚ na celom svete.

a) Plnenie rozpočtu

Parlament vyjadruje znepokojenie v súvislosti s mierou plnenia rozpočtu EÚ podľa súčasného viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) a v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Poznamenáva, že oneskorením plnenia sa zvyšuje riziko zrušenia viazanosti a tlak v závere programového obdobia.

¹ [Rozhodnutie Európskeho parlamentu z 29. apríla 2026 o absolútoriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2024, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry a deviaty, desiaty a jedenásty Európsky rozvojový fond \[2025/2145 \(DEC\)\]](#).

² [Odporúčanie Rady týkajúce sa absolútoría, ktoré sa má udeliť Komisii za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie v rozpočtovom roku 2024 \(5749/26\)](#).

³ [Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov – Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – rozpočtový rok 2024 \[COM\(2025\) 824 zo 17. júna 2025\]](#).

Komisia zdôrazňuje, že sumy, ktoré boli viazané, ale ešte neboli z rozpočtu EÚ zaplatené, t. j. neuhradené záväzky alebo RAL („reste à liquider“), boli na konci roka 2024 o 35 mld. EUR nižšie než na konci roka 2023. Takmer polovica neuhradených záväzkov ku koncu roka 2024 (s výnimkou neuhradených záväzkov z nástroja NextGenerationEU – NGEU) súvisí s politikou súdržnosti, a teda s čerpaním prostriedkov členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia. Vzhľadom na to, že úroveň výberu projektov na mieste vzrástla z úrovne približne 12 % dostupných finančných prostriedkov na programy súdržnosti na roky 2021 – 2027 na konci roka 2023 na zhruba 37 % (2024) a približne 65 % (2025), výrazne sa zrýchlila finančná implementácia, pričom mnohé členské štáty predložili žiadosti o platbu, ktorými značne prekročili svoj cieľ zrušenia viazanosti N + 3. Vďaka tomuto pozitívnemu vývoju sa pri výbere projektov a platbách dobieha omeškanie v porovnaní s rokmi 2014 – 2020. Komisia s cieľom zabezpečiť bezproblémový priebeh realizácie podporuje členské štáty pri posilňovaní ich administratívnych kapacít a odstraňovaní prekážok v oblasti investícií.

Komisia bude naďalej pozorne sledovať vykonávanie programov a nástrojov EÚ. Každoročne uverejňuje informácie o prognóze plnenia rozpočtu a správu o pokroku v oblasti neuhradených záväzkov.

Pokiaľ ide o neuhradené záväzky z nástroja NextGenerationEU, mnohé členské štáty revidovali svoje národné plány obnovy a odolnosti, prerozdělili zdroje do dostatočne pripravených projektov, upravili míľniky a ciele a riešili prekážky pri realizácii, pričom zachovali ambície týchto plánov. Cieľom týchto revízií bolo zohľadniť meniace sa okolnosti a zlepšiť realizovateľnosť, pričom sa kládol dôraz na včasné uzavretie platieb v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do konca roka 2026. Komisia prijala 30. apríla 2026 [usmernenia pre členské štáty](#) týkajúce sa prevádzkových aspektov v súvislosti so záverečnou fázou a s ukončením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s cieľom zabezpečiť jeho úspešné zavŕšenie.

Členské štáty mohli do určitej miery uprednostniť vykonávanie a revíziu svojich plánov obnovy a odolnosti, čo mohlo viesť k oneskoreniam pri vykonávaní programov politiky súdržnosti. Opatrenia podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zároveň prispievajú k urýchleniu čerpania prostriedkov z VFR, napr. v prípade reforiem v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraných na urýchlenie postupov udeľovania povolení sa očakávajú pozitívne účinky presahovania na realizáciu investičných opatrení v rámci iných fondov EÚ.

b) Riešenie nových priorít: obrana a Ukrajina

Komisia víta stanovisko Parlamentu, že „obrana a podpora Ukrajiny musia byť v súčasnom geopolitickom kontexte považované za rozpočtovú prioritu a že na splnenie tohto cieľa by sa mali prideliť dostatočné zdroje“⁴.

Komisia sa zaviazala posilniť obranné spôsobilosti EÚ. Navrhla niekoľko iniciatív na posilnenie obrannej pripravenosti a investícií, medzi ktoré patria: i) úvery pre členské štáty vo výške až 150 mld. EUR, kryté rozpočtom EÚ v rámci nástroja Bezpečnostná akcia pre Európu (SAFE); ii) spoločná biela kniha o európskej obrannej pripravenosti 2030; iii) plán ReArm Europe/Pripravenosť 2030 a iv) súhrnný balík zjednodušujúcich opatrení v oblasti obrany.

Od ruskej invázie na Ukrajinu až do konca roka 2024 viedol neochvejný záväzok EÚ voči Ukrajine k mobilizácii 130,2 mld. EUR na finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu. Vo februári 2024 bol vytvorený Nástroj pre Ukrajinu s cieľom podporiť obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu Ukrajiny. S cieľom riešiť finančné potreby Ukrajiny na roky 2026 – 2027 bol [vo februári 2026 prijatý](#) úver na podporu Ukrajiny, ktorým sa v rokoch 2026 – 2027 poskytne suma až 90 mld. EUR, pričom sa bude financovať prostredníctvom pôžičiek EÚ na kapitálových trhoch.

c) Vplyv financovania EÚ na klímu a biodiverzitu

Komisia berie na vedomie pripomienky Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“), pokiaľ ide o „nedostatky v metodike Komisie na odhadovanie účinkov výdavkov Únie na klímu“⁵, ako aj vyhlásenie Parlamentu, „že súčasné metodiky sledovania výdavkov na klímu a biodiverzitu nezachytávajú v plnej miere všetky účinky činností Únie“⁶.

Cieľom Komisie je merať príspevky z rozpočtu EÚ a výsledky týkajúce sa opatrení v oblasti klímy a biodiverzity v súlade so súčasným výkonnostným rámcom. V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, spoločnej poľnohospodárskej politiky a politiky súdržnosti je Komisia povinná uplatňovať metodiku a špecifické koeficienty stanovené v príslušných základných aktoch, ktorými sa tieto programy zriaďujú. Pre VFR na roky 2028 – 2034 navrhla Komisia zjednodušený systém na monitorovanie výdavkov EÚ a výsledkov súvisiacich s klimatickými a environmentálnymi cieľmi.

4 Pozri bod 17 – 2025/2145 (DEC).

5 Pozri bod 13 – 2025/2145 (DEC).

6 Tamže.

3. Ochrana finančných záujmov EÚ

Komisia prikladá mimoriadny význam monitorovaniu využívania finančných prostriedkov EÚ v spolupráci s národnými orgánmi a ďalšími implementujúcimi partnermi.

a. Výdavky v súlade s hodnotami EÚ vrátane zásad právneho štátu

Právny štát

Parlament vyzýva Komisiu, aby v plnej miere a dôsledne využívala dostupné nástroje na pozastavenie alebo ochranu financovania z prostriedkov EÚ v prípadoch, keď nedostatky v oblasti právneho štátu ovplyvňujú správne finančné riadenie v dotknutých členských štátoch, a to najmä v Maďarsku a na Slovensku.

Komisia v súlade s nariadením o podmienenosti proaktívne monitoruje situáciu vo všetkých členských štátoch s cieľom čo najskôr zistiť porušenia zásad právneho štátu, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia. Komisia v plnej miere využíva všetky dostupné odvetvové a všeobecné právne nástroje na riešenie porušení zásad právneho štátu v členských štátoch, ktoré dostatočne priamo ovplyvňujú alebo vážne ohrozujú správne finančné riadenie rozpočtu EÚ alebo ochranu finančných záujmov EÚ.

Na Maďarsko sa od roku 2022 vzťahujú opatrenia podľa nariadenia o podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie, medzi ktoré patria: i) pozastavenie 55 % rozpočtových záväzkov z troch programov politiky súdržnosti a ii) zákaz uzatvárania nových právnych záväzkov s „trustmi pôsobiacimi vo verejnom záujme“ a so subjektmi, ktoré tieto trusty spravujú, na financovanie z prostriedkov EÚ v rámci priameho a nepriameho riadenia.

Okrem nariadenia o podmienenosti má Komisia k dispozícii aj ďalšie kľúčové nástroje na ochranu rozpočtu EÚ, a to najmä: i) horizontálnu základnú podmienku týkajúcu sa Charty základných práv EÚ podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach a ii) míľniky a ciele, ktorými sa riešia výzvy v oblasti právneho štátu v rámci plánov obnovy a odolnosti.

V nasledujúcom VFR zostáva dodržiavanie zásad právneho štátu a základných práv nevyhnutnou podmienkou – nariadenie o podmienenosti sa bude naďalej vzťahovať na všetky fondy. Plány národného a regionálneho partnerstva (NRPP), ktoré navrhla Komisia, umožňujú poskytovať finančnú podporu na opatrenia zamerané na posilnenie právneho štátu a základných práv, pričom sa uplatňujú horizontálne podmienky s cieľom zabezpečiť ochranu rozpočtu EÚ pred porušovaním zásad právneho štátu a charty. Ak sa porušenie nevyrieši do jedného roka, dotknuté finančné prostriedky sa môžu v rámci ročného rozpočtového postupu a po schválení Parlamentom a Radou prerozdeliť do programov v rámci priameho alebo

nepriameho riadenia, najmä do tých, ktorými sa podporuje demokracia, občianska spoločnosť či úsilie v oblasti boja proti korupcii. Členské štáty musia okrem toho na účely získania finančných prostriedkov EÚ zaviesť mechanizmy, ktorými sa zabezpečí pokračovanie platieb pre prijímateľov aj v prípade pozastavenia financovania z prostriedkov EÚ. Tieto záruky tvoria základnú súčasť ich systémov riadenia a kontroly.

Hodnoty EÚ

Komisia berie na vedomie výzvu Parlamentu na „overovanie dodržiavania hodnôt EÚ prijímcami založené na riziku s cieľom odhaliť možné porušenia“⁷. Podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách monitoruje Komisia všetky fázy riadenia zmlúv, aby sa zabezpečilo, že sa podpora neposkytne organizáciám a projektom, ktoré nie sú v súlade s hodnotami EÚ. Všetci prijímatelia finančných prostriedkov EÚ sa musia zmluvne zaviazat' k dodržiavaniu hodnôt, na ktorých je EÚ založená, a zabezpečiť ich dodržiavanie pri využívaní zdrojov z rozpočtu Únie. Nedodržanie tejto povinnosti môže viesť k zníženiu objemu finančných prostriedkov, pozastaveniu alebo ukončeniu dohody o grante a/alebo k administratívnym opatreniam (napr. vylúčeniu alebo finančným sankciám) v súvislosti so systémom včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (ďalej len „EDES“). *Ex post* mechanizmami sa na základe nariadenia o rozpočtových pravidlách zabezpečuje riadne využívanie finančných prostriedkov EÚ v prípadoch, keď sa kontrolami alebo auditmi odhalí porušenie povinností.

Systém EDES sa vzťahuje na osoby a subjekty vrátane hospodárskych subjektov a organizácií, ktoré žiadajú o finančné prostriedky alebo ich získavajú v rámci priameho aj nepriameho riadenia. Dôvody na vylúčenie na základe systému EDES poskytujú široký rámec na riešenie prípadov profesionálneho alebo etického pochybenia vrátane podnecovania k nenávisti, diskriminácie a iných závažných porušení hodnôt EÚ. Všetci povolujujúci úradníci vykonávajú kontroly v databáze EDES v príslušnej fáze hodnotiaceho procesu. Komisia s cieľom ďalej posilniť dohľad preskúma možnosť zahrnutia ukazovateľov súladu s hodnotami EÚ do nástroja na hodnotenie rizika Arachne+, a to v závislosti od technickej a právnej realizovateľnosti.

Konflikt záujmov

Parlament vyzýva Komisiu na zabezpečenie toho, aby sa „finančné prostriedky Únie nevyplácali priamo ani nepriamo príjemcom vrátane tých, ktorí majú väzby s členmi Európskej rady, u ktorých bol zistený a nebol preukázateľne a overiteľne vyriešený

7 Pozri bod 161 písm. xxii) – 2025/2145 (DEC).

konflikt záujmov⁸, a zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť transparentnosť ako záruku proti konfliktu záujmov.

Komisia upozorňuje na to, že všetky členské štáty musia dodržiavať ustanovenia zmlúv EÚ a na nich založených právnych predpisov vrátane ustanovení týkajúcich sa vhodného riadenia konfliktu záujmov na všetkých úrovniach, najmä článok 61 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

b) Ochrana rozpočtu EÚ pred podvodníkmi

Strana príjmov

Dvor audítorov vo svojej výročnej správe za rok 2024 vydal bezvýhradné stanovisko k príjmom rozpočtu EÚ, čím opätovne potvrdil stabilitu a presnosť výberu príjmov zo strany Komisie.

Parlament „oceňuje úsilie Európskej prokuratúry a úradu OLAF [Európsky úrad pre boj proti podvodom] bojovať proti organizovanému využívaniu nedostatkov v colných kontrolách Únie⁹ a poukazuje na to, že „problémy s nesprávnym deklarováním alebo nedeklarováním ciel (tzv. výpadok ciel) vedú k výpadku vo vybraných dovozných clách, čo je pre EÚ a jej členské štáty pretrvávajúcim problémom už mnoho rokov“¹⁰.

Komisia víta dohodu medzi Parlamentom a Radou o reforme colnej únie EÚ z 26. marca 2026. Ide o reakciu na napätú situáciu, v ktorej dnes colné orgány EÚ pôsobia, ktorá je spôsobená napríklad obrovským nárastom objemu obchodu, najmä elektronického obchodu, rýchlo rastúcim počtom noriem EÚ, ktoré sa musia na hraniciach kontrolovať, ako aj zmenami geopolitickej reality a krízami. Vytvorením Colného orgánu EÚ a Colného dátového centra EÚ prispeje táto reforma k lepšej koordinácii colnej politiky založenej na údajoch, a to najmä prostredníctvom zdokonaleného rámca riadenia rizika koordinovaného na úrovni EÚ.

8 Pozri bod 21 písm. v) – 2025/2145 (DEC).

9 Pozri bod 55 – 2025/2145 (DEC).

10 Pozri bod 51 – 2025/2145 (DEC).

Architektúra boja proti podvodom

Parlament vyjadril obavy z nedostatočnej koordinácie a výmeny informácií medzi orgánmi EÚ a národnými orgánmi pre boj proti podvodom. Dňa 16. júla 2025 uverejnila Komisia [bielu knihu o preskúmaní architektúry boja proti podvodom](#), v ktorej sa uvádza potreba posilniť ochranu finančných záujmov EÚ. Zdôrazňuje sa v nej kľúčová úloha a trvalé zapojenie všetkých aktérov architektúry boja proti podvodom a dopĺňa sa ňou návrh Komisie týkajúci sa nasledujúceho VFR. Jedným z hlavných cieľov je posilniť spoluprácu medzi kľúčovými aktérmi architektúry boja proti podvodom – Európskou prokuratúrou, úradom OLAF, Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), Agentúrou Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a Úradom pre boj proti praniu špinavých peňazí. Biela kniha sa zaoberá aj tým, ako vytvoriť integrovanejší systém a optimalizovať využívanie zdrojov využitím nových technológií, výmenou údajov a preskúmaním komplementárnosti funkcií jednotlivých aktérov.

Preskúmanie architektúry boja proti podvodom sa uskutočňuje v širšom kontexte revízie nariadení o Europole a Eurojuste a prebiehajúcich hodnotení právnych aktov týkajúcich sa radu OLAF a Európskej prokuratúry, ako aj smernice o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (smernica o ochrane finančných záujmov)¹¹. Komisia predloží výsledky v oznámení, ktoré je naplánované na koniec roka 2026, pričom k nemu môžu byť pripojené legislatívne návrhy.

Ďalším hlavným cieľom tohto preskúmania je zlepšenie vymáhania. Komisia naďalej prostredníctvom každoročných monitorovacích činností vykonávaných úradom OLAF dôsledne sleduje plnenie finančných odporúčaní úradu OLAF (až do ich konečného výsledku) a oznámení Európskej prokuratúry s finančnými dôsledkami. Komisia zvažuje ďalší rozvoj výročnej správy o ochrane finančných záujmov EÚ a boji proti podvodom (správa o ochrane finančných záujmov) s cieľom zahrnúť do nej ďalšie informácie a údaje o vymáhaní.

Posilnenie rozpočtu Európskej prokuratúry a úradu OLAF

Komisia berie na vedomie opakované výzvy Parlamentu na posilnenie kapacít Európskej prokuratúry a úradu OLAF a na posilnenie spolupráce medzi nimi.

Vytvorenie Európskej prokuratúry v roku 2017 malo vplyv na počty zamestnancov úradu OLAF v dôsledku synergií a zefektívnenia činnosti medzi týmito dvoma orgánmi. Podľa pôvodného legislatívneho finančného výkazu mala Európska prokuratúra od roku 2023 fungovať so stabilným počtom zamestnancov, ktorý

¹¹ Smernica (EÚ) 2017/1371.

zodpovedá 115 ekvivalentom plného pracovného času. Od svojho vzniku však každý rok dostávala vyššie príspevky a mala pridelené vyššie počty zamestnancov, než sa pôvodne plánovalo. V riadne odôvodnených prípadoch jej boli pridelené dodatočné zdroje v rámci procesu schvaľovania ročných rozpočtov a v prípade mimoriadnych potrieb aj v priebehu roka prostredníctvom opravných rozpočtov. V rokoch 2024 – 2026 získala Európska prokuratúra ďalšie posilnenie s cieľom zohľadniť účasť Poľska a Švédska, zvýšené mzdové náklady a náklady na bývanie, svoju nezávislú architektúru IT, ako aj ďalších európskych delegovaných prokurátorov a vyslaných národných expertov.

Vzhľadom na skúsenosti úradu OLAF s vedením administratívnych vyšetrovaní a s cieľom zabrániť duplicite administratívnych vyšetrovaní a vyšetrovaní trestných činov bolo do Európskej prokuratúry presunutých až 45 pracovných miest a prostriedky pre externých zamestnancov. Ak sa zohľadnia presuny do Európskej prokuratúry a posilnenie úradu OLAF prostredníctvom postupov pridelenia Komisie, tak sa v období 2019 – 2027 počet zamestnancov (pracovných miest a externých zamestnancov) úradu OLAF zníži o 38.

Úrad OLAF intenzívne spolupracuje s Európskou prokuratúrou v súlade s príslušnými nariadeniami a pracovnými dohodami, na základe ktorých úrad OLAF oznamuje akékoľvek podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, ktorá by mohla patriť do pôsobnosti Európskej prokuratúry, pričom sa prostredníctvom mechanizmu krížovej kontroly zabraňuje zdvojovaniu vyšetrovaní. Úrad OLAF môže takisto pomáhať pri vyšetrovaniach Európskej prokuratúry tým, že vykonáva doplňujúce administratívne vyšetrovania a v prípade potreby poskytuje Európskej prokuratúre podporu.

Komisia v nadväznosti na odporúčanie Dvora audítorov uvedené v osobitnej správe 26/2025 a na základe preskúmania architektúry boja proti podvodom posúdi dojednanie potrebné na vytvorenie a správu spoločného registra obvinení z podvodov s cieľom zlepšiť výmenu informácií medzi úradom OLAF a Európskou prokuratúrou.

c) Úroveň chybovosti a systémy kontroly

Preventívne a nápravné opatrenia

Komisia vykonáva viacročné stratégie kontroly na ochranu finančných prostriedkov EÚ, čo v prípade odhalenia chýb alebo nedostatkov prostredníctvom jej kontrol vedie k prijatiu preventívnych opatrení (t. j. opráv, prerušení alebo pozastavení pred uskutočnením platieb zo strany Komisie) a nápravných opatrení (t. j. opráv po uskutočnení platieb) až do ukončenia programu. Členské štáty vykonávajú v rámci zdieľaného riadenia kontroly s cieľom odhaliť a vymáhať neoprávnene vyplatené sumy. Nedostatky zistené v rámci vnútroštátnych systémov riadenia a kontroly môžu viesť k finančným opravám. V roku 2024 viedlo úsilie Komisie spolu s úsilím

členských štátov v rámci zdieľaného riadenia k vymoženiu súm vo výške 2,66 mld. EUR (1,18 mld. EUR v rámci preventívnych opatrení, 1,48 mld. EUR v rámci nápravných opatrení), a to predovšetkým v oblasti politiky súdržnosti a poľnohospodárskej politiky.

Opatrenia na zníženie úrovne chybovosti

Parlament a Rada vítajú pokles celkovej miery chybovosti, považujú ju však stále za príliš vysokú, najmä v oblasti politiky súdržnosti. Komisia berie na vedomie všetky chyby, na ktoré upozornil Dvor audítorov, a riadne rieši všetky prípady, pre ktoré existuje právny základ, ktorý jej umožňuje konať, pričom spolupracuje s členskými štátmi a implementujúcimi partnermi a v relevantných prípadoch požaduje finančné opravy a prijíma potrebné nápravné opatrenia s cieľom ďalej zlepšovať systémy riadenia a kontroly.

Politika súdržnosti

Komisia víta pokles odhadovanej miery chybovosti, ktorú Dvor audítorov stanovil pre výdavky v rámci politiky súdržnosti v porovnaní s rokmi 2023 a 2022, a poznamenáva, že rozdiel v posúdení úrovne chybovosti zo strany Komisie (ako sa uvádza v jej výročných správach o činnosti) a Dvora audítorov sa ďalej zmenšil.

S cieľom podporiť vzájomné pochopenie metodík posilnila Komisia svoj dialóg s Dvorom audítorov prostredníctvom špecializovaných seminárov. V roku 2025 sa zamerali na kvantifikáciu nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní pri výdavkoch na súdržnosť podľa kvantifikačnej tabuľky Komisie (ktorú bude Dvor audítorov používať od auditu vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2025).

Komisia počas celého roka 2025 dôsledne monitorovala vykonávanie akčného plánu, ktorý bol v roku 2024 dohodnutý s orgánmi auditu s cieľom posilniť ich detekčnú kapacitu: v niekoľkých oblastiach sa zaznamenal pokrok, a to vrátane analýzy hlavných príčin chýb, poskytovania výsledkov orgánom zodpovedným za riadenie programov, aktualizácie a modernizácie kontrolných zoznamov auditu s cieľom zabezpečiť ich úplnosť a súdržnosť, ako aj lepšieho využívania rôznych databáz na podporu audítorskej práce.

Komisia si zároveň uvedomuje, že zložitosť vykonávacích dojednaní môže prispievať k riziku chýb, a preto aktívne podporuje využívanie zjednodušeného vykazovania nákladov a systémov, v ktorých sa využíva financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi.

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP)

Komisia dosiahla významný pokrok v zjednodušovaní pravidiel a predchádzaní chybám prostredníctvom účinného využívania dostupných informácií. Model vykonávania SPP na roky 2023 – 2027 umožňuje členským štátom prispôbiť intervencie ich potrebám. Komisia napríklad podporuje členské štáty pri navrhovaní

a zavádzaní ekoschém a podnecuje k využívaniu zjednodušeného vykazovania nákladov.

Využívaním nových technológií (napríklad systému monitorovania plôch, údajov z družíc Sentinel systému Copernicus a umelej inteligencie) sa pomáha predchádzať chybám v rámci SPP a odhaľovať ich. Komisia naďalej poskytuje členským štátom podporu pri riešení chýb a predchádzaní chybám vydávaním usmernení, podporou budovania kapacít, výmenou najlepších postupov a monitorovaním kvality integrovaného administratívneho a kontrolného systému.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je zavedený spoľahlivý systém kontroly a auditu. Zahŕňa aktualizovanú metodiku auditu v záujme i) ochrany finančných záujmov EÚ; ii) posilnenia kontrol systémov vnútornej kontroly členských štátov v oblasti štátnej pomoci a verejného obstarávania a iii) posilnenia spolupráce v rámci Komisie.

Pri revíziách národných plánov obnovy a odolnosti sa zohľadnili doterajšie skúsenosti s ich vykonávaním, ako aj odporúčania Dvora audítorov, Parlamentu a Rady, pričom cieľom bolo znížiť rozdiely vo výklade právnych predpisov EÚ zo strany Dvora audítorov a Komisie. Komisia navrhla odstrániť z vykonávacích rozhodnutí Rady akékoľvek nejednoznačné alebo zbytočné formulácie, aby obsahovali iba základné požiadavky na preukázanie splnenia opatrenia.

Komisia súhlasí s varovaním Rady pred vznikom „nových pravidiel, protichodných požiadaviek alebo prísnejších podmienok pre členské štáty *ex post*“¹² počas vykonávania. Zmena usmernení týkajúcich sa výkladu právnych konceptov v poslednom roku vykonávania nástroja by členským štátom spôsobila nové právne a praktické problémy.

Horizont Európa

Komisia naďalej zdokonaľovala svoj prístup k uplatňovaniu paušálnych súm v rámci programu Horizont Európa, pričom zohľadňovala spätnú väzbu z predchádzajúcich pilotných projektov, od Dvora audítorov a na základe pokračujúceho zapojenia zainteresovaných strán v rámci hodnotenia projektov financovaných formou paušálnych súm. To umožňuje Komisii maximálne využiť potenciál zjednodušenia pre prijímateľov a zároveň zamerať kontroly na to, či prijímatelia realizujú financované projekty v súlade s dohodnutými výstupmi.

¹² Pozri bod 11.4 odporúčania Rady na udelenie absolutória.

Vonkajšia činnosť

Komisia akceptovala odporúčania Dvora audítorov a na základe jeho zistení prijíma ďalšie opatrenia. Pokiaľ ide o otázku, či by implementujúci partneri Komisie mali poskytnúť audítorom Dvora audítorov úplný prístup k dokumentom, Komisia neustále podporuje výmenu informácií medzi príslušnými subjektmi a Dvorom audítorov s cieľom nájsť vhodné riešenia.

Európsky rozvojový fond

Parlament so znepokojením konštatuje, že odhadovaná úroveň chybovosti v roku 2024 je 6,5 % (v roku 2023 to bolo 8,9 %). S cieľom znížiť počet chýb súvisiacich so zúčtovaním predbežného financovania požiadala Komisia svojich partnerov, aby preskúmali svoje vzory výkazov tak, aby sa uľahčila identifikácia vynaložených výdavkov.

Komisia zároveň preskúmala svoju stratégiu kontroly a začala vykonávať kľúčové odporúčania, a to okrem iného vytvorením prehľadu na profilovanie rizík s cieľom i) merať, do akej miery partneri dodržiavajú finančné a prevádzkové normy a zabezpečujú prístup k dokumentom; ii) posilniť kontroly *ex post* a iii) zlepšiť podávanie správ Komisii zo strany organizácií hodnotených na základe posúdenia pilierov.

4. Transparentnosť

Komisia sa zaväzuje zabezpečiť vysokú úroveň transparentnosti finančných prostriedkov EÚ prostredníctvom rozsiahleho zverejňovania údajov o financovaní v systéme finančnej transparentnosti a na Portáli financovania a ponúk. V budúcnosti sa dosiahne ešte väčšia transparentnosť prostredníctvom nového portálu jednotnej brány.

a) Transparentnosť finančných prostriedkov EÚ

Komisia považuje transparentnosť za hlavnú zásadu, pričom ide nad rámec platných právnych požiadaviek a uplatňuje najvyššie normy v oblasti transparentnosti spomedzi medzinárodných organizácií, čím prispieva k zviditeľneniu výsledkov dosiahnutých vďaka financovaniu z prostriedkov EÚ.

V súlade s uznesením o udelení absolútoría, v ktorom sa Komisia vyzýva na zabezpečenie toho, aby všetky dohody o grante vrátane dohôd o grante na prevádzku spĺňali potrebné požiadavky týkajúce sa transparentnosti,

vysledovateľnosti a viditeľnosti finančných prostriedkov¹³, Komisia poznamenáva, že informácie o cieľoch a výsledkoch projektov realizovaných mimovládnyimi organizáciami (vrátane činností v oblasti zastupovania záujmov) sú už verejne dostupné na Portáli EÚ pre financovanie a ponuky. Zástupcovia záujmových skupín, ktorí sa v registri transparentnosti zaregistrujú ako subjekty nezastupujúce komerčné záujmy (medzi ktoré obvykle patria mimovládne organizácie), navyše musia nahlasovať svoje lobistické činnosti, uvádzať hlavné zdroje financovania a zverejniť každý príspevok nad 10 000 EUR, ktorý presahuje 10 % ich celkového rozpočtu, vrátane mena/názvu prispievateľa. V nariadení o výkonnosti pre VFR na roky 2028 – 2034, ktoré navrhuje Komisia, sa štandardizujú ukazovatele výsledkov, čím sa ďalej zvýši transparentnosť, rovnako ako plánovaná centralizácia a rozšírenie informácií dostupných v budúcej jednotnej bráne, ktorá sa uvedeným nariadením zriaďuje. Komisia opätovne potvrdzuje svoju podporu organizáciám občianskej spoločnosti, a to aj prostredníctvom grantov na prevádzku v rámci súčasného programového obdobia, v súlade so stratégiou EÚ pre občiansku spoločnosť, v ktorej sa uznáva potreba primeraného, udržateľného a transparentného financovania občianskej spoločnosti.

Komisia spolupracuje s Parlamentom v rámci pracovnej skupiny pre kontrolu financovania mimovládnych organizácií a iných subjektov v rámci Výboru pre kontrolu rozpočtu a poskytla všetky požadované podklady, pričom dodržala platný právny rámec na ochranu dôverných informácií.

Pokiaľ ide o transparentnosť v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Komisia súhlasí s tým, že „úplné a spoľahlivé informácie o konečných prijímateľoch sú nevyhnutné na to, aby sa zabránilo zneužívaniu finančných prostriedkov, odhalili podvody a zabezpečili rovnaké normy zodpovednosti vo všetkých členských štátoch“¹⁴ a berie na vedomie, že Parlament „zváži všetky vhodné opatrenia v rámci svojich právomocí na zabezpečenie súladu vrátane právnych krokov“¹⁵. Komisia poukazuje na to, že je povinná vykonávať tento nástroj tak, ako to odsúhlasili spoluzákonodarcovia, vrátane právnych ustanovení týkajúcich sa podávania správ o konečných príjemcoch, a domnieva sa, že tieto ustanovenia uplatňovala dôsledne a správne vzhľadom na podmienky a právne vymedzenie pojmov stanovené v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Komisia v rámci postupu udelenia absolútoria vyzdvihla úsilie vynaložené s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty plnili svoje záväzky a dokonca ich prekračovali. Komisia bude naďalej dôrazne nabádať členské štáty, aby poskytovali dodatočné

13 Pozri bod 161 písm. xxi) – 2025/2145 (DEC).

14 Pozri bod 278 – 2025/2145 (DEC).

15 Pozri bod 6 – 2025/2145 (DEC).

údaje, a v prípade, že nesplnia zákonné požiadavky nariadenia, využije nástroje, ktoré má k dispozícii.

Od nasledujúceho VFR sa v návrhoch Komisie stanovuje zverejňovanie informácií o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ v rámci všetkých spôsobov riadenia na centralizovanom webovom sídle „jednotná brána“ (vrátane vylepšeného systému finančnej transparentnosti)¹⁶. Podľa návrhu Komisie týkajúceho sa plánov národného a regionálneho partnerstva budú informácie o prijímateľoch, konečných príjemcoch, dodávateľoch a subdodávateľoch zverejnené na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ v rámci jednotnej brány¹⁷.

b) Transparentnosť a zodpovednosť samotnej Komisie

Komisia dodržiava najvyššie normy transparentnosti pri všetkých svojich činnostiach a rozhodovaní. Na zamestnancov Komisie sa vzťahujú pravidlá týkajúce sa správy záznamov a archívov, ako aj bezpečnostné odporúčania týkajúce sa prípustného používania verejných aplikácií na odosielanie okamžitých správ a akýchkoľvek iných podnikových komunikačných nástrojov. Komisia v tejto súvislosti zabezpečuje dodržiavanie pravidiel EÚ týkajúcich sa prístupu verejnosti k dokumentom vrátane textových správ (evidovanie komunikácie súvisiacej s prácou).

Riadiaci pracovníci, rovnako ako všetci zamestnanci, sú viazaní povinnosťami vyplývajúcimi zo služobného poriadku vrátane povinností týkajúcich sa etiky a profesijnej bezúhonnosti (napr. *ad hoc* vyhlásenia o konflikte záujmov, vyhlásenia o zamestnaní manžela/manželky alebo žiadosti o schválenie externých činností). Komisia poskytuje informácie, odbornú prípravu a poradenstvo v etických otázkach s cieľom poskytovať zamestnancom a vedúcim pracovníkom podporu pri plnení ich povinností. Povinnosti vyplývajúce z registra transparentnosti sa vzťahujú na všetkých vedúcich pracovníkov, ktorí musia zverejňovať svoje stretnutia so zástupcami záujmových skupín uvedenými v registri.

Mená a mandáty osobitných poradcov priradených ku každému členovi Komisie sú verejne dostupné na [webovom sídle Komisie](#).

Komisia berie na vedomie obavy Parlamentu týkajúce sa fungovania a účinnosti formálneho postupu riešenia obťažovania. Pod záštitou hlavného dôverného poradcu zapojí Komisia nezávislých odborníkov, ktorí doplnia preskúmanie, ktoré Komisia už začala v súvislosti s vykonávaním svojej politiky proti obťažovaniu¹⁸.

¹⁶ Článok 12 – COM/2025/545 final.

¹⁷ Články 63 a 64 – COM/2025/565 final.

¹⁸ Rozhodnutie Komisie z 12. decembra 2023 [C(2023) 8630].

V širšom zmysle bude Komisia pokračovať vo svojom úsilí o zabezpečenie bezpečného prostredia pre nahlasovanie, a to aj prostredníctvom posilňovania informovanosti, prístupnosti a dôvery v existujúce kanály, a v rámci prebiehajúceho preskúmania usmernení týkajúcich sa oznamovania protispoločenskej činnosti sa bude snažiť tieto usmernenia čo najviac zosúladiť s normami stanovenými v smernici (EÚ) 2019/1937.

5. Udržateľnosť dlhovej služby

Komisia súhlasí s tým, že „udržateľnosť dlhu Únie sa musí zohľadniť vo všetkých budúcich rozpočtových rozhodnutiach“¹⁹. Časový plán splácania dlhu v súvislosti s nenávratnou podporou v rámci nástroja NextGenerationEU trvá do roku 2058, čím sa EÚ poskytuje predĺžené obdobie na zvládnutie splácania bez výrazných narušení alebo ohrozenia finančnej stability. Komisia vydáva v súlade s článkom 256 nariadenia o rozpočtových pravidlách výročnú správu, v ktorej sa posudzuje udržateľnosť podmienených záväzkov a manévrovací priestor v rozpočte EÚ, čím sa podporuje monitorovanie fiškálnej udržateľnosti.

Komisia víta, že Parlament podporil jej návrhy týkajúce sa nových vlastných zdrojov, a súhlasí s tým, že „je rozvoj skutočných nových vlastných zdrojov nevyhnutný na to, aby sa zabránilo tomu, že náklady na dlhovú službu vytlačia priority budúcich viacročných finančných rámcov“²⁰. Zavedenie nových vlastných zdrojov si vyžaduje politickú vôľu a angažovanosť všetkých strán. Návrhy Komisie zahŕňajú pevnú ročnú sumu na dlhovú službu. Splácanie nástroja NextGenerationEU sa bude udržiavať v rámci stropov finančného rámca. Úrokové riziko bude od roku 2028 veľmi obmedzené, keďže po roku 2026 sa nebudú realizovať žiadne nové čisté emisie a ročná pevná suma na dlhovú službu zaručuje úplnú predvídateľnosť.

6. Výhľad do budúcnosti

Komisia v júli 2025 predložila návrh ambiciózneho, agilného a do budúcnosti orientovaného VFR na roky 2028 – 2034. Zakladá sa na silných stránkach a základných zásadách súčasného rámca, ako aj na skúsenostiach, ktoré sa z neho získali, a zároveň ho zjednodušuje a zvyšuje jeho flexibilitu a vplyv²¹, pričom sa

19 Pozri bod 7 – 2025/2145 (DEC).

20 Pozri bod 47 – 2025/2145 (DEC).

21 Pozri COM(2025) 570 final.

v ňom zohľadňujú odporúčania Parlamentu, Rady a Dvora audítorov v súvislosti s udelením absolutória.

Neoddeliteľnou súčasťou všetkých častí týchto návrhov je dôkladné riadenie, transparentnosť a silný politický dohľad. Komisia úzko spolupracuje s Parlamentom a Radou na dosiahnutí ambicióznej, vyváženej a včasnej dohody o nasledujúcom VFR a odvetvových programoch.

* * *